

**Erasmi a Chokier Tractatus iurisdictionis ordinariae in
exemptos, illorumque exemptione ab ordinaria
iurisdictione**

in duos tomos distinct.

Quo Praeter Varias Ac pervtiles Additionibus praecipuis & in foro
potissimum occurentibus Tomi primi Quaestionibus annexas, etiam S.
Rotae Romanae Decisiones Novissimae De Eadem materia editae, &
singulari studio selectae continentur - Hac postrema editione
praecedentibus duobus Tomis primum additus

Chokier, Érasme de

Coloniae Agr., 1684

Ad Quæst. 55. partis 4. Decisio CVII. Beneficia existentia extra regnum,
pertinentia tamen ad collatores Regni, an dicantur existere in Regno ad
effectum ut comprehendantur sub concordatis, & in ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61921](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61921)

Ad Quæst. 55. partis 4.

DECISIO CVII.

Beneficia existentia extra regnum, pertinentia tamen ad collatores Regni, an dicantur existere in Regno & in simili an beneficia exempta dicantur esse extra diæcesin in qua sunt situata?

R. P. D. Albergato.

Vasionen. prioratus.

Lunæ 18. Junii 1668.

SUMMARIUM.

- 1 Concordatorum in interpretatione benignior, & favorabilior ille interpretatio sumenda est. & num. 3. Beneficia non solum existentia in Regno Francia, sed etiam alibi sita, & Collatoribus ejusdem regni subiecta, ad eosdem pertinent Collatores, & sub concordatis continentur, num. 1.
- 2 Beneficii locus, quandoque verò persona conferentis attenditur, pro ut favorabilis reddatur ipsi Collatori.
- 3 Collatorum favore benignè, & favorabiliter interpretantur concordata in gratiam pacis, & unionis Ecclesie emanata.
- 4 Beneficium existens in diæcesi alicujus Episcopi, & ad alterius collationem spectans, non dicitur esse de illa diæcesi, & num. seq.
- 5 Capella existens Florentia, & spectans ad Episcopum Efulanum, non dicitur esse Florentie.
- 6 Beneficium exemptum non dicitur in loco, in quo materialiter existit.
- 7 Negligentiam inferiorum in beneficiis exemptis superior supplens non ordinariam, sed Apostolicam auctoritatem exercet.

8 Alter-

- 8 Alternativa concessa Episcopo residenti capiti beneficia tam intra, quam extra suam diocesim existentia, dummodo collatio ad eum spectet, & num. 9.
- 9 R. P. D. Robusterius olim sacre Rotae Auditor vir doctissimus nuncupatur.
- 10 Concordata Regni Francie an sint personalia, vel potius localitatem pre se ferant in materia collationis beneficiorum, & num. seqq.
- 11 Qualitas localitatis non tollit qualitatem personalitatis in dispositione mixta, locali scilicet & personali.
- 12 Concordata ut intrent, satis est, quod concurrat altera ex qualitatibus in eis expressis.
- Localitas, & personalitas quando una non destruat ab altera, num. 12. & seq. & sup. a n. 10.
- 14 Decis. Mohedani, que videtur contraria cum altera decis. Caputaq. in materia collationis beneficiorum in Regno Francie in vim concordatorum, quomodo concilientur.
- 15 Beneficia Cardinalium non continentur sub concordatis.
- 16 Beneficia Regni Francie, ubicunque existant, ad ipsorum Collatores spectant.
- 17 Indulta Cardinalium recipiunt amplam interpretationem pro quibuscunque beneficiis ab illis dependentibus.
- 18 Concordata sunt favorabiliora indultis Cardinalium.
- 19 Exceptio continet personas, sicut continet regulam.
- 20 Exceptio in ea est natura declarare Regulam.
- 21 Concordata si in aliqua parte Regni observantur, sic quoque in alia parti ejusdem Regni observari debent. Observantia plurimum facit ad interpretationem voluntatis contrahentium, num. 11.
- 22 Concordatorum declaratio desumitur ab aliis concessionibus Summarum Pontificum.
- 23 Status ultimus Beneficii attenditur ad agnoscendam qualitatem illius, & collationem sustinendam.
- 24 Provisio unica defectuosa, & inefficacata non attenditur ad agnoscendum statum Beneficii, ejusque collationem sustinendam.
- 25 Papa potest prevenire ordinarium collatorem in beneficiis concordatis & num. 32.
- 26 Provisio emanata per viam resignationis non mutat statum Beneficii, intellige ut num. seq.
- 27 Status ultimus Beneficii ille dicitur qualis in ultimis collationibus fuerit expressus.
- 28 Concordata intrant etiam in Beneficiis litigiosis; ordinarius collator in vim concordatorum providere potest etiam Beneficium litigiosum, num. 24.
- 29 Provisus de Beneficio ab ordinario collatore in vim concordatorum est legitimus contradictor adversus gradum subrogatum.
- 30 Capit. 1. & 2. ut lite pendente, non habent locum in Gallia vigore concordatorum. Consuetudo existit in Gallia conferendi beneficia etiam litigiosa vigore concordatorum.

concordatorum, n. 28. & seqq. eaque etiam à nostra Rota servatur num. 31.

31. Ultra Montani vigore concordatorum conferunt etiam beneficia iungiosa & sub num. 28. cum seqq. Rota Romana sequitur consuetudinem Ultramontanorum in conferendis beneficiis vigore concordatorum,

num. 31.

32. Subrogatio gratiosa à Summo Pontifice de beneficio in concordatis comprehenso excluditur ex antecedenti collatione Ordinarii.

33. Subrogatio gratiosa ut excludatur sufficit quod evidenter non constiterit reservationem fuisse notoriam.

Revocatis ad Trutinam duabus decisionibus hinc inde in hac causa emanatis, prioris fundamenta complexi sunt DD. & consequenter Lascaro, etiam gratiosè subrogato denegandam esse immisionem responderunt. Sanè Franciscus primus Gallorū Rex christianissimus in concordatis cum Leone X. glor. mem. inter cætera obtinuit, ut Collatores Regni plenâ, ac omnimodâ in beneficiis auctoritate gauderent, idque tum ad abrogandam pragmaticam sanctionem, pro cuius extirpatione tot Summi Pontifices, universumque Concilium Lateranense insudarant, tum pro bono pacis, ac tranquilla totius Ecclesiasticæ Monarchiæ conservatione, in qua aded inclinatum se ostendit sanctissimus Pater, adedque primum bonus ille litterarum parens, ut postpositis itinerum incommodis, neglectisque, ut ita dicam, eorum Majestatibus, ad illam tractandam ac perpetuè stabilendam personaliter Bononiam congressi sunt. Quapropter cum de hujusmodi concordatorum interpretatione tractetur, dubium non est, quin favorabilior pars sit accipienda, ut nempe comprehendantur tam beneficia in Regno existentia, quàm ad Regni Collatores spectantia, licet alibi sita juxta punctualem decis. in Vasionen. Sacristia 21. Maii 1539. coram Ptolomeo relata per Mohedan. decis. 3. alias 92. de prebend. quàm rejecto Romano & sequacibus secuti sunt Gonzal. ad reg. 8. glos. 12. numer. 30. & 31. glos. 25. nu. 11. Ferrot. de appellat. sive abus. lib. 2. cap. 6. num. 13. vers. presente usque in fin. ad primarias preces, sect. 2. littera D. verb. per sac. Roman. Imper. vers. Mohedan. simonett. de reservat. quest. 1. num. 1. vers. quid facit, fol. mibi 62. 1. Add. ad Dec. consil. 206. littera A. qui notat Romanum pessimè consuluisse. vers. verum est, quod per Tondut. in addit. ad quest. 269. num. 13. part. 3. impress. post indicem sui tractatus de pers. inquires locum beneficii, quandoque attendi debere, quandoque personam conferentis, prout favorabilis erit collationi Ordinarii, & generaliter concordata, ut supra in gratiam pacis, & unionis Ecclesiæ emanata esse favorabiliter interpretanda favore collatorum inquit Rota penes Cassad. dec. univ. n. 2. de pact. & coram Puteo in correct. decis. 108. nu. 1. vers. & sicut concordata, lib. 2. simonett. d. Tract. de reservat. g. 99. n. 24. & 25. Gonzal. ad reg. 8. d. glos. 25. n. 9. Chokier ibidem gloss. 11. n. 10. vers. suntque favorabilia.

Ratio fundamentalis prædictæ sententiæ est, quia beneficium existens in diocesi

- 4 unius Episcopi, & ad alterius collationem spectans non dicitur esse de illa diocesi, *Ancharan. in cap. si propter, num. 3. de rescript. in 6.* ubi dat exemplum de Capella existente Florentinae subiecta Episcopo Fesulano, ut non dicatur esse in Florentia, neque diocesis Florentinae bene *Abb. in cap. super eo, num. 6. de paroch. Andr. Sicul. in cap. Abbatem, col. fin. eodem tit.* ubi quod beneficium exemptum non dicitur esse in loco, in quo materialiter situm est beneficium, ac ita etiam tunc in curia servatum fuisse testatur, & bene id probat *Text. in Clemen. 1. de supplen. neglig. Pralat.* ubi in suppleendis negligentis in feriorum superior in beneficiis exemptis, non ordinariam sed Apostolicam auctoritatem supplet, quem textum ad hoc refert & comprobatur *Rota in dicta Valentin. Sacristia apud Mobedan. in fine, & post Erasmi Chokier. de jurisdict. in exempt. part. 2. quest. 45. num. 3. & part. 4. quest. 45. num. 2. & seqq. in Leodien. Canonicius 14. Martii 1643. coram bon. mem. Merlino inter eius impress. decis. 891. numer. 3. & bene etiam in rec. dec. 635. num. 2. par. 3.*
- 8 Hinc videmus in consimilibus terminis alternativam concessam Episcopo residenti non solum capere beneficia intra suam diocesim consistentia, sed etiam alibi existentia, dummodo eorundem collatio ad ipsum pertineat, *Garz. de benefic. part. 1. cap. 1. num. 705. in fine.* ubi doctissimum Robulterium olim hujus sacri Ordinis Auditorum ita respondisse refert, & dixit *Rota in Casaraugustana beneficii de Tactis. 14. Novembris, 1596. & 6. Martii 1597. coram Platone impress. apud eundem Garz. ubi primum sub num. 706. comprobata coram Royas decis. 373. num. 6. in recent. decis. 208. eodem num. 6. & dec. 221. num. 2. & seqq. par. 11.*
- 10 Nullatenus subsistente, quod concordata utantur verbis localitatem praesertentibus: Quia quidquid fit in ordine ad alias materias, respectu collationis beneficiorum, de qua nunc agitur in unico tantum loco, sub §. 1. tract. de collat. ut unum verbo considerantem, idque restrictivè ad solum Canonatum, & praebendam Theologalem, de cætro in toto titulo praefato nulla verba leguntur localitatem inferentia, sed omnia apparent directa ad personas collatorum, facta mentione beneficiorum cum adjuncto, ad eorum collationem spectant, unde in hac parte, vel concordata limitè personalia, ut decis. 4. num. 1. vers. si autem sit de priv. in antiq. apud Put. antiq. pro. num. 1. lib. 2. & in recent. dec. 728. num. 1. par. 3. vel in omnem casum sunt mixta, & tunc per expressionem qualitatis localis non tollitur altera qualitas personalis, *Ball. in l. apud Iulian. §. si quis alicui, ff. deleg. 1. Rot. in recent. dec. 239. num. 7. vers. licet concorderentur ex qualitatibus, localitatis scilicet, quando Collator est extraneus, Capuz. dec. 178. part. 1. & personalitatis, quando beneficium est extra Regnum in extra supra dicta.*
- 14 Etiam decis. *Mobedan.* quae proinde rectè videtur conciliari cum altera *Capuz. ubi dicitur etiam Sanleger in supra alleg. addit. num. 13.*
- 15 Comprobatur ex reg. 8. Cancell. hodie 9. quae est directa personis ibi in exceptione,

non tamen S. R. E. Cardinalium, aut aliorum sub concordatis inter Sedem Apostolicam. Et quoscunque alios in iuris, unde non Regna, aut loca, sed personæ Collatorum per spectant, ut loquuntur; ideoque beneficia ubicunque existunt, ad ipsorum collationem spectant. Garz. de benefic. par. 5. cap. 1. n. 705. cum seq. Rota in d. Casiragustana benefic. de Tacc. ste. 18. Novemb. 1586. Et 5. Martii. 1587. coram Platone, ea est quidem optima ratio, quia si indultum, cujus vigore Cardinales excipiuntur, benignam atque amplam excipit interpretacionem, pro quibuscunque beneficiis ab illis dependentibus, Rota dec. 986 n. 7. coram Seraph. Et dec. 635. n. 5. par. 3. rec. fortius augenda est hæc gratiæ aut favoris plenitudo respectu Collatorum sub concordatis comprehensorum, quia concordata sunt indultis Cardinalium favorabiliora, ut ex Rota d. dec. 108. n. 3. coram Puteo l. 2. Et dec. 10 n. 3. lib. 3. par. 3. divers. inferi Gonzal. ad dict. reg. 8. glof. 25. n. 11. Ricc. in collect. dec. 4072. Ratio est vers. Et continent majorem favorem, dumque in Regula afficiuntur personæ ipsæ collatorum, idem æque sentiendum est in exceptione ad text. in l. nam quod liqui do ff. de pen. leg. Et in specie Rota coram Seraphin. dec. 980. n. 7. dicta dec. 635. num. 5. par. 3. Et dec. 366. nu. 9. rec. ut ideo Summus Pontifex excipiens alios sub concordatis comprehensos, aperte colligatur personas collatorum in iisdem concordatis considerasse juxta naturam exceptionis regulam ipsam declarantis dec. in l. 1. num. 23. Et 39. ff. de reg. jur. Rota coram Gregor. dec. 509. num. 3. Hincque est concordata in comitatu Venetino, sub hoc usu, & observantia, ut infra, vigere, quod æque conducit ad interpretationem mentis ipsorummet contrahentium, ad tradita per Mantie. de tract. lib. 2. tit. 1. num. 5. Suvr. dec. 534. num. 9. Rota coram Seraph. dec. 1440. num. 3. Et coram san. mem. Gregor. dec. 502. num. 10.

Quod autem Beneficium, de quo agitur, licet positum in Territorio Vasinonem. spectet in jure conferendi ad Dominum Archiepiscopum Lugdunensem Abbatem sancti Martini, patet evidenter ex dictis in Summario præsentis impresso ex num. 5. Et sequentibus, ubi inter cætera deducitur status antiquissimus annexionis ac dependentiæ totius Prioratus sancti Romani ab Abbacia sancti Martini Insulæ Barban. cum expressione, quod ejus collatio, tanquam Beneficii annexi ad Abbatem pro tempore spectet; dantur superinde statuta Capitularia usque de Anno M. CC. LXXXIV. citra, quo Abbacia erat regularis, & signanter adducitur Bulla secularizationis PAULI Tertii, gloriose memoriæ juncta sententiâ super illius executione vocato ac præcæteris interessente Priori sancti ROMANI expressè reservandam collationem istius Prioratus, & quorumcunque aliorum beneficiorum Abbati seculari cum iisdem exemptionibus, & privilegiis, quibus Abbas Regularis antecesserit fruebatur, & ita generaliter sancitum per hujusmodi secularizationem ad instantiam Henrici II. Christianissimi Regis cum expressa relatione ad dicta con-

- cordata inter clar. mem. Franciscum Francorum Regem, & Sedem Apostolicam in beneficiis pro tempore vacantibus, ex qua pariter desumebatur non obscura P^o officii declaratio comprehensionis hujus, & aliorum beneficiorum similiter dependentium sub iisdem concordatis, ad tradit. per *Atlantic dec. 59. num. 12. & 13. cum allegatis in Barchinon. Canonicius 9. Junii 1643. §. & in Leodien. Canonicius 28. Junii 1655. §. declaratur coram bon. mem. Veroffio.*
- 22 Non obstat, quod ex colationibus centum annorum & ultra factis per Ordinarios Vasinonen. & Legatos Apostolicos resulet ultimus status, qui attendi solet ad arguendam qualitatem beneficii, & sine difficultate ad substitutionem collationem, vulg. cap. consultationibus de jure pair. *Lotter. de re benefic. lib. 1. quest. 34. numer. 4. Rot. decis. 6. numer. 71. part. 10. cum aliis recentis in 2. decis. causa, §. penultimo.*
- 23 Quia animadvertunt DD. quoad provisionem Ordinarii, unicam tantummodo fuisse exhibitam de Anno M. D. LXXII. defectuosam & inefficaciam, quae ob id attendi non potest. *Rota decis. 427. numer. 4. part. 4. rece. & coram Reys decis. 279. numer. duodecimo.* quo verò ad provisiones Apostolicas vel emanasse per
- 24 obitum præveniendi ordinarium Collatorem ex facultatibus, de quibus *Rebuff. super concordat. tit. de Collat. §. si quis verò*, velut ultimam de Anno M. DC. XII. processisse per viam resignationis, quae propterea statum beneficii non mutat, *Rota decisione 125. numer. 12. & decisione 224. numer. 17. & 18. coram Eminentiss. Outhob.* non attenda replicatione, quod id procedat, ubi prius doctum fuerit de statu anteriori, quia de illo constare visum est ex iuribus, & instrumentis de
- 25 tis in *hodierno Summario impresso d. Et numer. quinto, sexto, & septimo.* quibus conferunt aliae provisiones factae per Collatores Franciae in mensibus reservatis de similibus beneficiis existentibus extra Franciam, nimirum in comitatu Venosino, &
- 26 hisque Provinciis, de quibus in *eodem Summario numer. 11.* nec non ex eo, quod in omnibus provisionibus reperitur expressa connexio, & dependentia istius Prioratus cum Abbatia, & specialiter in ipsamet facta *Lascato dicto Summario impresso numer. 8.* ad tradita per *Rot. coram Eminentiss. Outhob. decisione 152. numer. 8. & seq. & prius per Rebuff. in alleg. tit. de Collat. §. volumus, verb. regularia, vers. 3. reperitur, fol. mibi 602. Rota dicta decis. 427. num. 2. part. 4. recent.*
- 27 Minus obstat subrogatio gratiosa obtenta per eundem Lascaram in iuribus, & possessione Cameret prædefuncti, quia etiam in beneficiis litigiosis intrant concordata inter Regem, & Sedem Apostolicam, ita ut ab ordinariis Collatoribus conferantur, ut notat *Rebuff. in prax. benef. de form. signat. verb. aut litigiosum, versic. & hoc ex consuetudine. fol. mibi 74. & de inveterata, & inviolabili observantia testentur, Sanleger. resol. benef. part. 1. cap. 22. rub.*

vub. qua fit subrogationis praxis Gallia n. 4. Et seq. Et par. 3. cap. 163. n. 9. Undè bene potuit dictus Abbas eundem prioratum conferre Scoto, qui proindè est legitimus contradicitor adversus gratiosè subrogatum, Rot. coram Merlino dec. 1. n. 18. cum alius relatis in recent. dec. 65. n. 36. par. 11.

Nec refragante propterea dispositio cap. 1. Et 2. ut lit. pend. cum illa non amplius locum habeat in Gallia stante præfatâ consuetudine, de qua Rebuff. Et Sanleger. in loco mox allegato, & quam in ultramontanis partibus servatam Rota in illarum causis amplecti solet ad ejus normâ lites decidendo, ut apud Put. dec. 167. l. 3. Et dec. 304. n. 2. vers. quam opinionem penes Cens. de cens. Et alibi sæpè. Cumque in vim concordatorum sit locus præventioni inter Sedem Apostolicam, & locorum Ordinarios, ut præcisè in illis disponitur, ut notat Gonzal. ad reg. 8. gl. 25. n. 19. Et 20. eo ipso quod secutâ morte Cameret Ordinarius prævenit conferendo Prioratum eidem Scoto, etiam possessione subsecutâ, indè excluditur gratiosa subrogatio per alterum colligantem ab Apostolica Sede postmodum impetrata juxta sententiam Sanleger, & aliorum superius allegatorum, licet ad effectum, de quo agitur, nimirum ad denegandam immisionem gratiosè subrogato, satis esse videatur reservationem non fore notoriam & indubitata, ut cæteris adductis in puncto censuit Rota dec. 58. per rot. coram san. mem. Gregorio XIV.

Et ita utraque &c.

Ad Quæst. 65. partis 4. Additio.

De materia immunitatis Ecclesiasticæ vid. Covarruv. l. 2. var. resolut. c. 20. Jul. Clar. §. fin. quæst. 30. Jodoc. Dambouder. in praxi crimin. cap. 106. Bloss. in præf. crim. su. de captiva num. 20. Et seqq. Decian. in tract. crimin. par. 2. l. 6. cap. 25. Et seqq. Farinac. in tit. de carcerib. Et carcerat. quæst. 28. Et hodie ad terminos constitutionis Gregorii XIV. & ejus interpretationem vide plenè Fagnan. in cap. inter alia de immunit. Eccles. ubi colligit septem casus, in quibus sine omni controversia rei ad Ecclesiam confugientes immunitate non gaudent, videlicet primò publici latrones & graffatores viarum, 2. nocturni depopulatores agrorum, 3. committentes homicidia & mutilationes in ipsis Ecclesiis, 4. Assassini, 5. proditorii homicida, 6. hæretici & apostata à fide, 7. rei laicæ majestatis in personam ipsius Principis.